

Føroya Social-Demokrat,

Tinghúsvegur,

Tórshavn.

Forlang

Liverpool Tobacco, Skraa,
Cigarer, Cigarillos

fra

VILH. LANGES
TOBAKSFABRIK

Absolut fineste Fabrikat.

Thorshavns Byraad.

Byraðens første ordinære Møde i
Maj afholdtes Mandag den 16. (7. Med-
lemmødte).Dagsordenens første Sag var et An-
dragende fra Christine Vigeland om
Køb af en Byggegrund. (Sendtes til
Teknisk Udvalg.)Opsigelse af Lejemaalet vedrørende
»Saksstov« var tilsendt Byraadet af
Viggo Christiansen, der samtidig hen-
leder Byraadets Opmærksomhed paa
at Apotheker Djurhuus nok vilde leje
»Saksstov« paa de samme Betingel-
ser, som han havde haft, og ønskede
at Byraadet saa snart som muligt
træffer en Ordning, angaaende Op-
dragelsen af Lejemaalet kunde ske i
nærmeste Fremtid. (Anvistes til Kon-
torets Foranstaltning.)Efter at et Andragende omhand-
lende en Sepic Tank blev sendt til
Teknisk Udvalg, behandlede en Gen-
gænger paa Opdyrkningskommissionens
Omraade. Denne Gang er det
den ihærdige Ansøger om Opdyr-
kningsjord Hr. Jacob Danielsen, der
har haft flere Skrivelser fremme i
Thorshavns Byraad, ja han har endog
søgt til Lagtinget, men Resultat er
hidtil negativt. Omsejlede Arealer er
beliggende »uppi á hálslu, og Politi-
mesteren har i samme Anledning in-
dendat Kongeholde Just Jacobsen
Erklæring »hvortí denne ikke mener
at kunne anbefale Andragendet, da
ansøgte Stykke for adskillige Aar
siden er aflagt til »Geil«, til at drive
Faarene til og fra den ved Høj-
vigsvejen værende Faarefold (rætt).
Der udspandt sig en kort Diskussion
om den her nævnte »Geil«, og i den
Forbindelse ogsaa Faarefold. By-
raadets Medlemmer dette dog den
Anskuelse, at Kongeholde, efter at
Kontrakten mellem Byraadet og
denne er Approbort, ikke har nogen
Rettheder til »Geil« og Faarefold
indenfor dette Omraade, hvorefter det
overledes til Kontorets Foranstaltning
at ammode Kongeholde om at op-
føre en Faarefold indenfor det af
ham besiddende Areal i den nær-
meste Fremtid.Vi henviser til Delingskontrakten
Punkt III og IIII, og VII:III.
Der tillægges Kongeholde Ret til
at drive Faar fra sin Hauge ad Sunds-
vegur og Sanatorievægen hen til de
under II nævnte Arealer.III.
Den hidtil benyttede Faarefold
(»rætt«) nedlægges, og ny opføres indepaa Kongeholde Andel af Udmar-
ken nord for den under I nævnte
Grensens Eje. Omkostningerne ved Op-
førelse af den nye Fold udredes af
Kongeholde. Den gamle Fold til-
hører derefter vestre Husegaards-
fæstet (Thorshavns Kommune).VII.
»Geil«, »Heimrustir« og Vejarealer,
som ikke tidligere maatte være over-
gaaet i Kommunens Eje, tillægges ved
denne Deling vestre Husegaards-
Fæstet.Derefter behandlede en Klage fra
Oversundhedskommissionen over au-
toriserede og ikke autoriserede Ud-
smidningssteder for Affald.
Paa Trods af, at Byraadet mange
Gange har beskæftiget sig med dette
Spørgsmaal, og at dette vil vedblive
at gaa igen indtil der er truffet en
tilfredsstillende Ordning, saa Byens
Borgere kan komme af med Affaldet,
fordes der endnu ikke noget reelt i
Sagen. Meningerne drejede sig om
Oprettelse af et Opsamlingssted for
Affald paa Kommunens Areal »Vill-
umslu«, eventuelt længere borte i
Haugen, andre fastholdt, at Affald jo
for jo heller skulde smides i Søen for
at kunne blive bortført med Strømmen og
anbefale »shersantíkingu« som et
vel egnet Sted, hvad saa efter andre
udtalte sig som Modstandere af, idet
Pladsen langs med Stranden blev
meget benyttet som Fiskeopgangs-
plads. Diskussionen resulterede i,
at Sagen sendtes til Teknisk Udvalg
til Fremskyndelse af Fremskaffelse
af et Udsmidningssted.Andragende fra Lærerinde Louise
Sivertsen om Rejsedødsbøt blev sat
under Afstemning og vedtaget. (Læ-
rerinden vil benytte sin Ferietid til
besøge forskellige Skoler i Danmark
en 3 Maanedes Tid og vil lade den
Lærerinde vikariere for sig i den Tid
hun er fraværende).Andragende fra Rasmús Hansen om
at erholde til Opdyrkning et Areal af
Husegarshaugen »átti« svarende
sendtes i Udvalg — ogsaa begrundet
en Erklæring fra Kongeholde Just
Jacobsen.Spørgsmaalet om hvorvidt »Dansk
Spilskube« er en retteligt til Thorshavns
Kommune afholdt en Del
Diskussion, idet Indenrigsministeriet
og Overligningskommissionen ikke
anvise, at Selskabet er skatte-
pligtigt her i Thorshavn. Der foretog
en Indstilling fra Overligningskom-
missionen om at Selskabet ikke kan
anses at være skattepligtigt til Thorshavns
Kommune. (Sattes under Af-
stemning og faldt idet kun 1 Medlem
stemte for og to imod).En Sag af særlig Interesse var Op-
rettelsen af et Alderdomshjem. En-
manden oplyste, at man i Byraadet
eller i Udvalget havde diskuteret
Spørgsmaalet om at erhverve afdøde
Gregorius Johannesens Ejendom (Næ-
gionsskolen) for der at få op-
rettet et Alderdomshjem, — og da
der ikke forelå nogen endelig Ved-
tagelse om Erhvervelse af Bygningen,
da den blev bortsolgt ved Auktion,
havde han gjort Købslag paa Bygning-
en under Forudsætning af, at By-
raadet vil erhverve Ejendommen.
Ejendommen koster omkring 11,000
Kroner, og hvis den får en Repara-
tion til 3,000 Kr. kan der oprettes etganske hyggeligt Alderdomshjem, og
heri vil der der gøres noget i den
Retning jøvnt Frø Else Petersens
Legat, 5,000 Kr., hvis Renter kan
anvendes i Forbindelse med et Alder-
domshjem. Og Byraadet vil ogsaa støn-
sig bedre ved at få dette i Stand i
nærmeste Fremtid, da vi jo har Folk
liggende paa Hospitalet, som har lig-
get der i aarevis og nødvendigvis maa
komme derfra i et ikke altså længe
Fremtid. Han havde søgt Oplysninger
om et Sparekasselaan og faaet Tilsgang
om 9,000 Kr., det øvrige bør man ikke
lade Sagen strande paa.Debess, Clementsen og Arge stot-
tede Tanken om Oprettelsen af et
Alderdomshjem, men mente ikke at
Bygningen, ei heller Stedet var skikket
derfor. Et Alderdomshjem burde ligge
paa et roligt, lyst og sunt Sted, og
der bør opføres en ny Bygning
for Byraadets Regning til Byens
Gamle, der ikke ellers kan få den
for dem nødvendige Pleje.Sagen om Alderdomshjem blev
sendt i Udvalg (Kasse- og Regnskabs-
udvalg), der skulde indhente
Oplysninger om et bedre passende
Sted, og hvad et sådant husk vil
komme for — og hvad dets Drift vil
beløbe sig til, og forelægge Resultatet
paa næste Byrådsmdøde.Fra Kommunens Kassererkontor
kom et Forslag om at Byraadet om
at stryge forskellige for Kommu-
nen opførte Indtægter — blandt andet
Lejemaal der ikke blev betalt, og
skatteafgifter for Borgerne der ere
bortrejste og yderligere Staten som
unge Mennesker endnu ikke havde
betalt, tilmed at der ikke hos disse
kan foretages Udparnting, da der ikke
var noget at betale paa disse deres
Ejendomme. Byraadet vedtog at stryge
disse uerholdelige Restancer, der be-
løb sig til 5,455 Kr. 54 Øre. (Vi tillader
os til at anføre det bekvemlige i, at
unge Mennesker ikke en Gang vil
gøre et Forsøg paa at indfri sine
borgerlige Forpligtelser, samtidig som
der af Ungdom altid er god Tilslut-
ning til myndigt andet, det burde kom-
me i anden Række. Hvis det frem-
deles bliver paa den Maade, at disse
slipper for at løse sine Pligter ved-
rørende Skat til Kommunen, vil det
Spørgsmaal undgaaeligt om maaske
ikke ret længe melde sig: Skal Nav-
nene paa disse offentliggøres? Red.)Dampskibet »Smirle« var ved Dom-
trifaget for at betale Skat, men blev
beholdt, da den Sejlsdals mellem
Øerne ikke var nogen Erhvervs-virk-
somhed, men kun en social Foran-
staltning af Færoernes Amtskommune.Nedsættelse af Hospitalskasserne
blev forelagt af Mitens, der mente at
den nugældende Sygekasse-lov-
givning havde paadrægt Kommunen
store Udgifter, idet de nuværende
Sygekasserne skulde betale for Hospi-
talsophold, skulde Kommunen til det
samme. Byraadet maatte indgive til
Lagtinget om, at der fra den Side af
Sygekassens Midler til at bestirde Hospi-
talsudgifterne — Staten og Lagtinget.
Det er i Længden uholdeligt for
Thorshavns Kommune at slæbe rundt
med den Udgift, forvædet mange
Hospitalsudgifterne lige godt kunne
paalægges Sygekassens Medlemmer
som at paalægge disse i Skat paa alle
Borgerne. (Sendtes i Udvalg).Det nye Vandledningsnet —
eller Anlæg som alle Byens Borgere
igennem mange Aar har ventet paa
— kom derefter til Behandling i idet
anet Forordning om Betaling og
Forslag fra I. Vandmester Debess
og Vandinspektør Arge over nyt Vand-
ledningsnet for Thorshavns By.Efter Underhandling med den
Tatførelsen er der stillet i Udsigt en
Nedsættelse af Brandforsikringspre-
mier i Thorshavn paa 20 %, i Fald
Vandledningsnettet bliver anlagt efter
et af Statsingeniør Lind og Løjtnan-
ter skitseret Forslag med nogle af
Dansk Brandværens Komité foresla-
ede Endringer, og udarbejdet paa
Grundlag af det af Ingeniør Schultz
forelagte Forslag.

Ingeniør Lind tilbyder i Brev af

6. April d. A. at paatage sig Udar-
bejdelsen af en fuldstændig Vand-
værksplan for Byen for et Honorar
af 1,800 Kroner med Tillæg efter
Regning for Kontantudlæg til Porto,
Tegnesager og for kemisk Analyse,
samt, i Fald man ønsker at han rejser
herfor, for at se paa de stedlige For-
hold, hans Udlæg til Rejse Lilleham-
mer — Thorshavn — Lillehammer.Udvalget indstillede til Byraadets
Vedtagelse:
at man anlægger Vandværket efter de
af Ingeniør Lind og Dansk Brand-
værens Komité skitserede For-
slag, for at Borgerne, samtidig
med Vandværkets Fuldførelse, kan
opnaa den i Udsigt stillede Ned-
sættelse af Brandforsikringspre-
mien.at Byraadet, da Hr. Ingeniør Schultz
er bortrejst, engagerer Hr. Stats-
ingeniør Lind, Lillehammer, til at
udarbejde en fuldstændig Plan for
det nye Vandværk, ogat Byraadet optager et Laan paa ind-
til 200,000 Kroner hos Kreditfor-
eningen af Kommuner i Danmark
til Fornælselse af Vandværket, hvil-
ket Laan forrentes og afdrages ved
Vandafgift. (Blev vedtaget).

Vestmanna.

— Vestmanna, månadagin 23. maj.

Fræmsýningin af føroyskum
virki var igjær — sunnudag — nógvvitjað; har kom fólk ár allum ættum,
ár Sandoy, Vágoy, Snúroy, Eysturoy
og Streymoy. Úr Havn kom »Smirle«
og »Staksafossur« við o. u. 100 ferða-
fólkum. Fræmsýningin vistu mong
forvitnilig virki, m. a. er vert at
nevna gólvteipir og mangir baldýr-
mótor bítur og træðskurðakynstri, ein
mótorbíta-model, sera vakur o. a.Tey vitandi vóru hugtikin av at
siga teir fræmsýndu lutir.Virðisnevndin fyrri fræmsýningina
gav hesum heiðurspróg:1. Skrivutv og skakkibretti av hvala-
beinum (lærari Poul Olsen, Eiði).2. Flaggstong av messing (smíður
Sofus Hansen, Vestmanna).3. Kaffidúkur (frú Katrine Berent-
sen, Vestmanna).1. Konufólkatroygja (lærarinna Jo-
hanna Haraldsen, Kvíkur).2. Konufólkavest (Eline Olsen, vól-
inum).3. »Sportshús« (frú Jóhanna Jen-
sen, Thorshavn) og fyrri eitt ljósam-
reyði frakkastýki (Katrine Mørkøre,
Eiði), 2 Divan-koddar (skræddari De-
bess, Thorshavn), ein ljósáðukur bundin
úr føroyskum broddi (Katrine Østerø,
Trollanes).

Annoncer

H. C. ANDREASSEN & CO.

Telf. 61. THORSHAVN Telf. 61.

Tømrermestre. — Bygningsmaterialforretning.

Lager af Tømmer, Døre, Lister, Tagbjærra,
Kalk, Mursten, Cement, Ovne, Komfure,
— Bygningsbeslag, Søm og Stifter. —

Drekk ikki rúsdrekka!

Rúsdrekka er ett hitt størsta ónda mannana. Tað ger teimum
skaða og skomm, ið drekka og avvara. Minkar finleika sálarinnar.
Ger sterkan til sjúkling. Rættisgáðan til byttling. Óyðir pening-
gar og andligar ognir. Ger ósemju hjána millum. Loydur klándur
vínfólka millum.Takið ól hendur saman og bannið rúsdrekka.
Allir Føroyingar kunnu gerast limir »Havnar avhaldsfelages.
Árgjaldi á hjá Havnarfólki er 4 kr., hjá bygdafólki 2 kr. Ól av-
haldsfólk á bygd, eisini tey ið standa inni í øðrum avhaldsfelag,
kunnu vitja lesistovuna ella koma til fundar og samkomur í
»Havnar avhaldsfelag«.At skriva undir og gerast limir kann hvør maður ella kvinna,
ið kemur til ein okkara.Jacob Vilhelmsen. Johs. O. Joensen. J. P. Henriksen.
Simun av Skarði. A. Ziska.

Udsalg.

I Forvæntning om Myndig-
hedernes Tilladelse, vil der Lørdag
den 28. ds. Eftm. Kl. 4 i
Teatersalen blive afholdt offent-
ligt Udsalg med Tombola, Serie-
børs o. l. til Fordel for »Frelsens
Hærs Arbejde paa Færoerne.

Nye Kartofler hos

Trond Hansen.
Telefon 146.

Læs Annoncerne næste Side.

»Føroya Social-Demokrates Kronik,
24.5.1927.

Karl Marx.

Karl Marx var født i 1818 i
Vesttyskland i en velstillet Em-
bedsmandsfamilie. Den begavede
Dreng blev sat til Studierne, blev
meget ung Doktor i Filosofi, i
Tænknings Kunst, og hans
Bane syntes at skulde blive en
Professors i Filosofi.Men han var bestemt til det,
der var meget større.Karl Marx' Ungdom faldt i
en Tid, hvor den politiske Re-
aktion bredte sig fra de mange
små tyske Fyrstehoffer. Det
gjaldt kun om at tvinge For-
holdene tilbage som de var i de
»gode gamle Dage« for den fran-
ske Revolution og for den fran-
ske Invasion i Tyskland. Men
trods Politi og Domstole, kunde
det ikke lykkes. De økonomiske
Forhold var trykkende, billige
engelske Varer, navnlig Bomulds-
tøjer, øvede en Konkurrence, som
aldrig tidligere var set. Under
Trykket heraf maatte de tidli-
gere selvstændige Vævere en efteren opgive Selvstændigheden, mod-
tage Vævestof og Garn af Køb-
manden og arbejde for ham,
naar han havde Brug for Varer
og ellers sidde og vente. Og paa
lignende Maade gik det paa an-
dre Omraader. En dump Føl-
gelse af, at noget truede var i
Anmarch, bemægtigede sig større
og større Kredse; man vilde xærge
sig mod det. Men ingen vidste
hvorledes. Ingen lyse Hjerner
stillede sig til Raadighed for at
uforske det nye, tværtimod, de
gode Hjerner søgte bort fra Li-
vets Virkelighed, for at opstille
Systemer og Love for Tankens
Verden, medens de lod Lovene
for den virkelige Verden være
uansede.Det var mellem disse Lærde,
at Karl Marx skulde søge sin
Plads. Tidlig følte han dog, at
den ikke var der. Den haand-
gribelige Verdens Liv drog ham,
og kun 24 Aar gl. blev han
Redaktør for et frisindet Blad i
Köln. Her skulde han tage Stil-
ling til Spørgsmaal, som en Filo-
søf endnu aldrig havde været
stillet overfor. I de Aar forte
Gudsbejere over hele Tysklanden haardnakket Kamp for atfrat-
tage den fattige Befolkning den
ældgamle Sædvaner til at samle
Kvæds og Bær i Skovene. Der
blev som efter en fælles Parole
anlagt i Tusindvis af Retssager
for »Skov-Tyveri«. Karl Marx
tog Stilling til Sagen ud fra de
Fattiges Synspunkt, idet han i
Kvassankningen og i Bærpluk-
ningen saa den sidste svage Rest
af det Fælleseje til Jorden, som
engang havde været det almin-
delige i Tyskland.Det var formastelige Anskuel-
ser, der ikke kunde taales, og
da, Karl Marx' Blad tilmed med
Venlighed omtalte de svage og
spredte Tegn paa Bevægelse i
den arbejdende Klasse, baade i
Tyskland og i Frankrig, saa lod
snart Anklagen mod ham for,
at han var smittet af de franske
Socialisters Ideer. Han lod sit
Blad svare: Vi kender endnu
ikke disse Ideer, men vi vil un-
derkaste dem en nærmere Pro-
ve.Dette Svar blev afgørende for
hans Stilling. Politiet vilde ikke
finde sig i hans Forbiven; og
saa Bladets Ejere blev beten-kelig. Efter kun to Aars Virk-
somhed maatte Karl Marx for-
lade Köln. Det laa ligefør, at
han nu tog til Frankrig for, som
han havde sagt, at lære de fran-
ske Socialisters Ideer at kende.Frankrig var den Gang et
økonomisk langt mere fremskre-
det Land end Tyskland. Den
store Revolution i 1789, Napo-
leon-Tiden og det netop da her-
skende saakaldte Borger-Konge-
domme, havde tilintetgjort de
middelalderlige Forhold i langt
stærkere Grad end det var sket
i Tyskland. Men den store Re-
volutions Ideal om Frihed, Ligh-
ed og Broderskab var man ikke
kommet nærmere. I Frankrig
saa man imidlertid klart, hvori
Skylden herfor laa. Kapita-
len traadte tydelig frem. Den
havde en baade social og politisk
Magt, som endnu var ukendt i
Tyskland. Den franske Kapital
var en udpræget Finanskapital,
der skaffede sig sin mægtige
Indflydelse gennem Bankvirk-
somhed og Udlaan til det of-
fentlige. Store Kredse saa det
med Uro, Skribenter paaviste,
hvor fjernt Samfundets Kaar varfra Idealet. De vidste ogsaa mod
hvem de skulde paakalde alle
velsindedes Indgriben. De var
Fjender af Kapitalen. Men de
Ting, de krævede, viste ikke hen
imod en ny Fremtid, det var
kun Ting som et skuffet Sma-
borgerskab i manglene social
Indsigt altid vil gribe til at ønske,
f. Eks. at Staten skulde fastsette
Varepriserne saa højt, at den lille
Haandværker kunde konkurrere.Karl Marx kunde ikke slaa
sig til Ro med denne, trods
at Venligsindethed, reaktionære
Tankegang, Ved Studier og ved
Tænkning trængte han mere og
mere frem til Erkendelse af, at
al Historie er Historien om Kam-
pen mellem Klasser, og det vil
igen sige mellem forskellige Pro-
duktionsformer, og han forstod,
at netop nu var en ny Produk-
tionsform ved at bane sig Vej:
den kapitalistiske, den der deler
Menneskene i dem, der ejer Ka-
pitalen, Produktionsmidlerne, og
i dem, der kun ejer deres Ar-
bejdskraft og for at leve, maa
sælge den til Kapitalens Ejere.
Dermed forstod han ogsaa, at
ingen Vej tilbage til tidligere